

tartam eltelése után ítéltető meg; a még le nem járt időre eső összeg követelését *időelőttiség* okából utasítja el; amint látjuk, ez volt az oka a csatlakozási kérelem elutasításának, amikor pedig egy aránylag rövid időre (10 óra) eső követelésről volt csak szó.

Lényeges haladás azonban az eddigi gyakorlattal szemben az, hogy a bizonyítás tekintetében eddigi merevségéből lényegesen enged s — amint láttuk — tág teret enged a köztudomásnak, a bíróság hivatalos és *gyakorlati élettapasztalatán nyugvó tudomásának*, valamint *jogi következtetéseknek is*.

III.

Hogy bírói gyakorlatunkat az alkalmazotti jog tekintetében nagy és erős mértékben a formalizmus uralja, arra érdekes példa, hogy a bíróság nem alkalmazza a kártérítés szabályait a határozott időre szóló szolgálati szerződés megszegése esetén akkor, ha a szerződésben az áll, hogy *megszegés esetén az egész hátralékos összeg fizetendő*. (Szóval, egy mondaton mulik az egész. A szerződő felek legtöbbször azt azért nem veszi fel a szerződésbe, mert feleslegesnek tartja.) Ilyen esetben a kir. Kuria a hátralékos összeget *kötbér* címén szokta megítélni a formalizmus nagyobb dicsőségére.

10 évi *felmondás kikötése esetén* minden további nélkül megítéli a bíróság a 10 évi *felmondást*, határozott időre szóló szolgálati szerződésnél (például 3 éves szerződésnél) azonban a kártérítés szabályait alkalmazza.

Dr. Berczel Aladár.

A fellebbezési nyilvános előadás mind gyakoribb a mai jogi életben. Az értehatárokat rendező miniszteriális rendelet a nyilvános előadás alá kerülő ügyek felső értékhatárát oly magasan szabta meg (1600 pengő), hogy hovatovább csak a legritkább esetben tűz ki a törvényszék a fellebbezés elintézésére szóbeli tárgyalást. (1600—2000 P közti ügyekben). Érthető tehát, hogy a felek nemesak nagy figyelemmel kísérik a nyilvános előadások kitézését, hanem azokon majd mindenkor meg is jelennek, mert hiszen felülvizsgálatnak ily ügyekben nem lévén helye, a felek az ügy végleges elintézésénél nem maradhatnak távol. Minthogy pedig ezeket az ügyeket többnyire egy vagy két órára tűzik ki tömegesen, nem ritkaság, hogy tucatjával várokoznak az ügyvédek, amíg tárgyalásra kerül a sor.

Annál sajnósbban tapasztaljuk, hogy a hosszadalmas várokozással amugy is kifárasztott ügyvédet a fellebbezési bíróság tagjai több-kevesebb élességgel arra igyekeznek szorítani, hogy felszólalását a legkurtábbra szabja. Természetes, hogy az effajta figyelmeztetés még a legügyesebb szónokot is könnyen megzavarja s ha ügye után kedvezőtlenül dől el, akkor az az „utóiz“ marad meg emlékében, hogy ha a bíróság több türelemmel hallgatta volna meg, bizonyára sikerült volna érvelésével meggyőznie.

Tény, hogy a Pp. 514. §-a a felek felszólalásának keretét olyképp vonja meg, hogy „kérelmeiket szóval indokolhatják“, amely körülírás esetleg szűken is értelmezhető. A mai viszonyok közt azonban sokszorta nagyobb anyagi érdek fűződik akárhányszor egy-egy nyilvános előadás végleg eldöntendő perhez, mint a Pp. 513. §-a szerinti 100 aranykoronás felső értékhatár mellett, ami magábanvéve is kívánatossá teszi a felszólalások keretének inkább tágitását, mint szűkítését, mert elvégre egy 1000—1600 pengős ügy a lakosság mai viszonyai mellett bagatell ügynek semmiképp sem tehető, hanem gyakorta existenciális jelentőségű is lehet. Meggondolandó ezenkívül az a körülmény is, hogy az előadó (rendszerint elfoglalt álláspontja szerint) a perbeli tényállás bizonyos elemeit és bizonyos vitássá tett jogi kérdéseket referádájában hallgatással elmellőzi, ami a perbeli képviselőt természetesen arra készíti, hogy legalább felszólalásában igyekezzék a bíróság figyelmét felhívni azokra az elmellőzött ténykörülményekre, amelyek szerte az ügy kellő elbirálásához tudnivalók.

Ily körülmények közt két szempont volna a nyilvános előadások ideális lebonyolításánál tekintetbeveendő; az ügyvéd tartózkodjék attól, hogy az előadó által ismertetett tényeket vagy jogi álláspontot a saját szavaival ismételtesse, mert ez joggal kelthet visszatetszést és feleslegesen fárasztja a bíróságot, ami azután egyáltalán nem válik az ügy előnyére; az előadó azonban terjeszkedjék ki referádájában azokra a körülményekre is, melyeket saját felfogása szerint talán nem tekint eléggé lényegeseknek, de amelyek a periratók tartalma szerint a tárgyalásokon megvitatás alá kerültek; ha azonban a felszólaló jogi képviselő pótolja a szerinte hiányzó előadást, a bíróság kell, hogy méltányolja az ügyvéd fáradságát, amit a nyilvános előadás való részvétel nemesak jogi munkában, hanem fizikai fáradságban is jelent.

Ha a nyilvános előadás való ügyvédi felszólalás tekintetében ezeket az elveket tartjuk szem előtt, akkor ez nem válik felesleges és fárasztó formalizmussá, hanem fejleszti a bíróság és az ügyvédi kar közti harmóniát is, ami nemesak, hogy megkönnyíti a bíróság és ügyvédség munkáját, de a legszentebb célt is szolgálja, az anyagi igazság minél tökéletesebb érvényesülését.

F. P.

Külföldön létrejött kényszeregyesség belföldi joghatálya.

A gyakorlatban ismételten fölvetődött az a kérdés, hogy magyar bíróság előtt folyt perben az adós hivatkozhatik-e arra,